LOGISCH LEREN LEZEN INHOUD

DEEL 1 het lees-en schrijfterrein al kijkend en benoemend,
verkennen, wat uitmondt in klinkerklanken onderkennen.
Herhaal het behandelde voortdurend.
Schrijven betekent hier ook: losse letters neerleggen.

		pagina
Inleiding		1
Les 1	ons alfabet, ons ABC, 26 lettertekens de lettervorm, de letternaam	5
Les 2	de tekst, geschreven of gesproken woorden zien, de spatie, het woord in het enkelvoud het woord in het meervoud woorden zonder enkelvoud of meervoud	7
Les 3	de pagina /de bladzijde de voorzijde/voorkant en de achterzijde/achterkant bovenaan en onderaan de pagina het paginanummer links en rechts	9
Les 4	het cijfer: de vorm ervan, het cijferteken video cijfers schrijven	12
Les 5	het getal: het aantal, de hoeveelheid, het nummer Met letters schrijf ik woorden. Met cijfers schrijf ik getallen, nummers, hoeveelheden. het isgelijkteken = het plusteken +	13
Les 6	de kleine letter, de hoofdletter de beginletter, de eindletter de eigennaam begint met hoofdletter video: blokletters schrijven babobu..-lied zelf maken het woordenboek	15

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 7	de namen van de alfabetletters voluit voor en na/achter een letter links en rechts van een letter	18
Les 8	het geluid = de klank De naam van een letter is wat anders dan de klank van een letter in een woord. spellen = de namen van de letters noemen	20
Les 9	blokletterschrift en verbonden schrift/koordschrift letters uit andere talen De grondlijn is o zo belangrijk.	22
Les 10	de zin: gewone zin, gewone vraagzin, vraagwoordzin de betekenis van een punt, van een komma de kantlijnen inachtnemen het lettertype of font	24
Les 11	Praatgeluiden zijn taalklanken. Letters zijn klankenvangers. Letters zijn woordenmakers. Taalregels helpen ons woorden te lezen en te schrijven Algemeen Nederlands spreken is o zo belangrijk.	26
Les 12	De klinker heeft het kortste letternaampje, maar een giga letterklank! Klinkerklanken maken herrie.	28
Les 13	De medeklinkerklanken zijn hoogstens fluisterklanken. Truc: letternaam min klinkerklank = medeklinkerklank De klinkerklank kan veranderen.	29
Les 14	De letter met de langste naam kan klinker zijn of medeklinker! De y is een halfklinker en een halfmedeklinker.	31

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 15	de klinkers hardop lezen en zelf schrijven de (lees)regel de horizontale lijn ligt de leesrichting het dictee de enkele klinker	33
Les 16	verticaal lezen iets verticaals staat het vraagteken het uitroepteken leggen & liggen, zetten & staan	36
Les 17	a e i o u en de klinker y = i de alfabetklank van de klinkers, oftewel de lange klank van de klinkers	38
Les 18	de korte klank van de klinkers de lange en korte (klinker)klanken horen	39
Les 19	geen korte of lange klank van een medeklinker Spellen met klanken is niet slim, omdat ...	41
Les 20	Zo schrijven we de korte klanken: ah, eh, ih, oh, uh de uh-klank van de u en de uh-klank van de e	43
Les 21	het klinker-overzicht (1): de enkele klinkers de dubbele klinkers **de meerletterklinkers** Meerletterklinkers zijn lange klanken.	45
Les 22	het klinker-overzicht (2) Hoe moet ik dat lezen? de lange ij, de korte ei	48

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 23	het klinker-overzicht (3) Meerletterklinkers zijn altijd lange klanken. Spreek Algemeen Nederlands in de klas!	51
Les 24	het woorddeel of de lettergreep het aantal woorddelen/lettergrepen zien ea, eo, ia, io, ua, uo zijn 2 woorddelen, want .. de lettergrepen/woorddelen tikken, trommelen	52
DEEL 2	lezen met medeklinkers, klinkers, meerletterklinkers Ik lees zo, omdat ..... Ik lees zelfs woorden met 2 of meer lettergrepen/woorddelen: meerdelige woorden Geen dwang 'nu moet je dit allemaal leren': doe desgewenst maar een deel van een les en keer later voor méér naar die les terug.	
Les 25	**het basispatroon 1 woorddeel/eendelig woord** met **h** Lezen gaat altijd op normale spreeksnelheid. het verschil tussen woord, woorddeel, woordstukje het woordpaarkaartje Tip: hoe ga ik voortaan te werk? hé & hè	55
Les 26	het basispatroon **1 woorddeel / eendelig woord** met **p b** het medeklinkerlied/de medeklinkerrap Tip: over verwarring bij het schrijven van de p, b, (d). Tip: over verwarring bij het lezen van de p, b, (d). meerletterklinkers en meerdelige woorden	59
Les 27	het basispatroon **1 woorddeel / eendelig woord** met **h p b j y (= j)** fop-j meerdelige woorden, meerletterklinkers verkleinwoord maken met -je	65

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 28	het basispatroon **1 woorddeel/eendelig woord**	68
	met h p b j y (= j) **w f (ph) v**	
	meerdelige woorden, meerletterklinkers	
	Tip: nog eens het woordpaar	
Les 29	het basispatroon **1 woorddeel/eendelig woord**	72
	met h p b j y (= j) w f v **t d**	
	t of d aan het eind van een de/het-woord	
	meerdelige woorden, meerletterklinkers	
	verkleinwoord maken met -tje na lange klank	
	verkleinwoord maken met 'tje na de y	
	Tip: medeklinkercombinaties altijd alfabetisch laten lezen en oefenen samen met een klinker, want ...	
Les 30	De woorden van een zin hebben namen.	77
	zinsdelen en woordsoorten	
Les 31	**de persoonsvorm** vinden in de gewone (vraag)zin	79
	de nu-tijd = de tegenwoordige tijd, t.t.,	
	de toen-tijd = de verleden tijd, v.t.,	
	Tip: de persoonsvorm aanduiden met pv.	
	Tip: geen speciale code voor zinsdelen en woordsoorten	
	de persoonsvorm vinden in de vraagwoordzin	
Les 32	het basispatroon **1 woorddeel/eendelig woord**	83
	met h p b j y (=j) w f v t d **n m**	
	meerdelige woorden, meerletterklinkers	
	verkleinwoorden maken met -netje/-metje	
	Tip: spreek woorden uit zoals ze geschreven staan en hussel schrijfwijzen niet door elkaar.	
Les 33	woordsoort: het lidwoord, lw.	87
	woordsoort: het telwoord, tw.	
	de 3 lidwoorden: de, het ('t) een ('n)	
	het telwoord 1, één, een (e-klank)	
	Tip: het..-woorden desgewenst onderstrepen	

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 34	woordsoort: het werkwoord allerlei werkwoorden De persoonsvorm is een verbogen werkwoord. Het hele werkwoord/de infinitief, inf., = een om te-woord Het hele werkwoord/de infinitief verklapt de tegenwoordige tijd van de persoonsvorm-in-het-meervoud. Het hele werkwoord/de infinitief = de woordenboekenvorm	90
Les 35	de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd het zinsdeel: het onderwerp, o. 3 vormen van de persoonsvorm tegenwoordige tijd: ik-vorm, t-vorm, meervoudsvorm jij/ je (=jij) achter de persoonsvorm: géén t! de gebiedende wijs = de ik-vorm + uitroepteken Tip: noem de persoonsvorm nooit 'het werkwoord'.	93
Les 36	Het hele werkwoord/de infinitief eindigt op (e)n. de stam = het hele werkwoord/de infinitief min (e)n de 'ik-vorm' = de al dan niet aangepaste stam de **persoonsvormsom** in de tegenwoordige tijd meervoudsvorm persoonsvorm = als infinitief/hele werkwoord De t-vorm geldt voor ..... . Tip: de rollen die bij een infinitief horen (de modelzin)	97
Les 37	het aanpassen van de stam om de ik-vorm te krijgen nooit een dubbele medeklinker aan het eind de verlengingsregel t of d(t). verklaring benaming 'persoonsvorm' Tip: noem de 'ik-vorm van de persoonsvorm' nooit 'de stam'	100
Les 38	woordsoort: het zelfstandige naamwoord (zn)	103

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 39 **het volledige basispatroon** 104
met de h p b j y (=j) w f v t d **n m** (1)
de klemtoon
een sjwa = uh-klank zonder klemtoon
e met uh-klank heeft nooit de klemtoon
woorden met ie + medeklinker verlengen met e(n)
woorden met eind-f verlengen met e(n)
verkleinwoord maken met -tje van meerdelig enkelvoudig woord op -en

Les 40 **het volledige basispatroon** 108
met de h p b j y (=j) w f v t d **n m** (2)
meervouden maken met -en
e-klank of uh-klank van de e in een woord?

Les 41 **het volledige basispatroon** met 113
h p b j y (=j) w f v t d **n m** (3)
splitsen in woorddelen: basissplitsingsregels
het afbreekteken
de samenstelling = een woord + een woord

Les 42 Meerletterklinkers verlengen met -e of -en 115

Les 43 **het volledige basispatroon** met 116
h p b j y (= j) w f v t d n m **s z c**
eind-s verandert vaak in z
meervouden maken met de s en 's
's = "weglatingsteken s"/ "apostrof s"
zo'n zulke
het synoniem
ë = e met trema = begin woorddeel
herhaling verkleinwoorden van woorden die eindigen op a, i, o, u en y

Les 44 **het volledige basispatroon** met
h p b j y (= j) w f v t d n m s z c **k c x (q)** 122

LOGISCH LEREN LEZEN

Les 45	**het volledige basispatroon** met h p b j y (= j) w f v t d n m s z c k c x (q) **l r** verkleinwoorden maken met -pje van woorden die eindigen op -lm, -rm verkleinwoorden maken met -tje van meerdelige woorden die eindigen op -en, -el, -er -lijk(e) met uh-klank aan het eind van een meerdelig woord	126
Les 46	an **ank anke** en **enk enke** in **ink inke** on **onk onke** un **unk inke**	135
Les 47	**het volledige basispatroon** met h p b j y (= j) w f v t d n m s z c k c x (q) l r **g/ch** g aan het begin van een woord, maar ..... g aan het eind van een woord, maar ..... gg in een woord, maar	137
Les 48	**sch** aan het begin van een woord **schr** aan het begin van een woord **-isch/-ische** aan het eind van een meerdelig woord	141
Les 49	**-acht -echt -icht -ocht -ucht**	143
Les 50	an **ang ange** en **eng enge** in **ing inge** on **ong onge** un **ung unge** verkleinwoord maken met -etje van woorden op ang/ong/ing/eng	145
Les 51	-ig/-ige: de ug-klank zonder klemtoon aan het eind van een meerdelig woord	148

a b c d e f g

h i j k l m n o p

q r s t

u v w

x y z

A B C D E F G

H I J K L M N O P

Q R S T

U V W

X Y Z

Mijn eerste alfabetlied

Logisch Leren Lezen
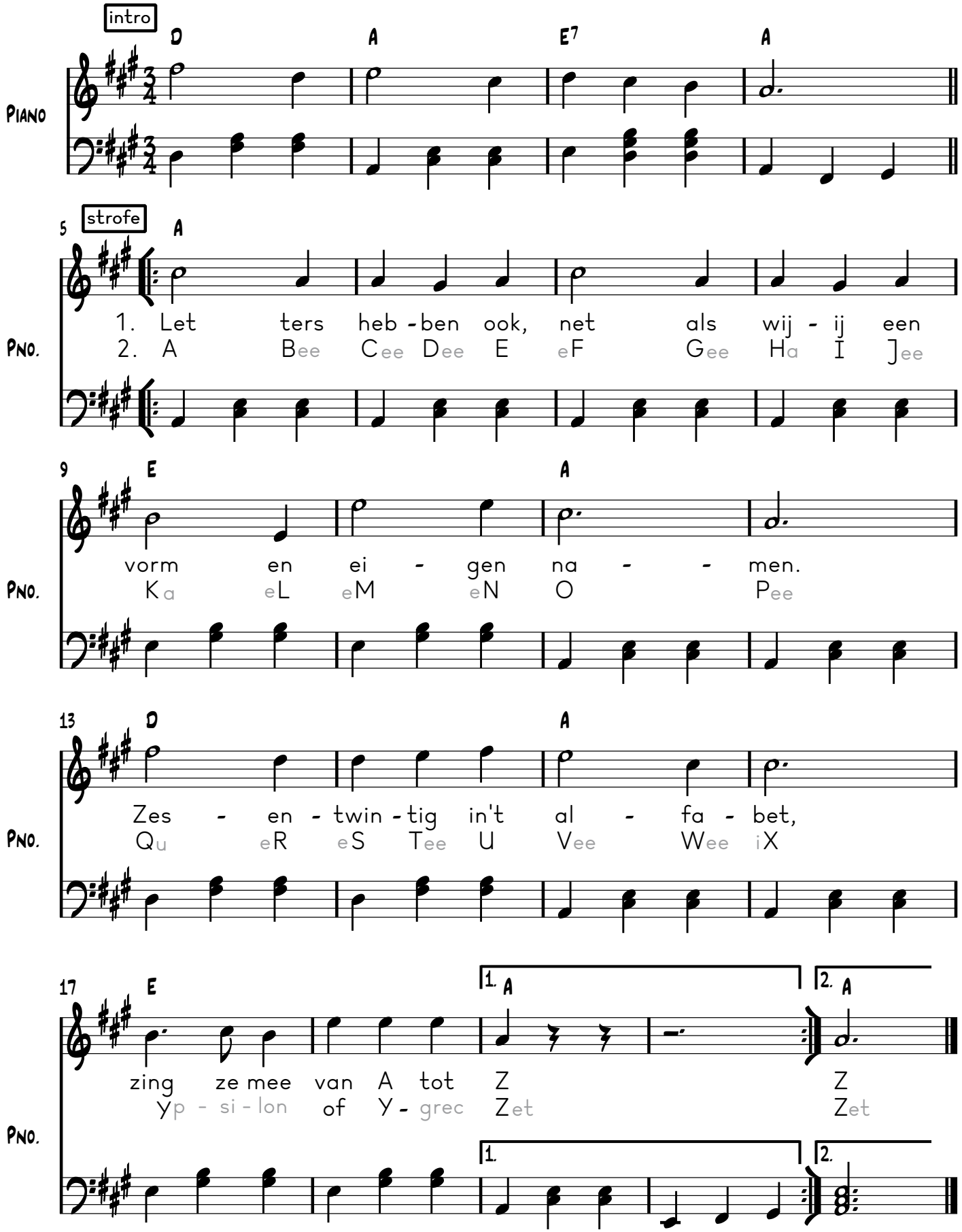
Logisch Leren Lezen

Letters om uit te knippen!

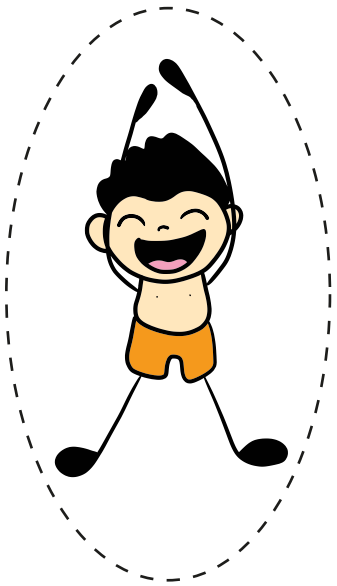

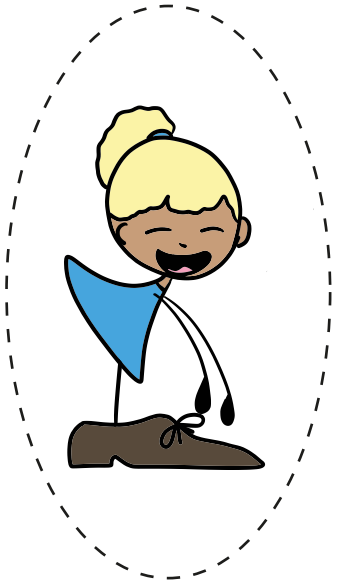

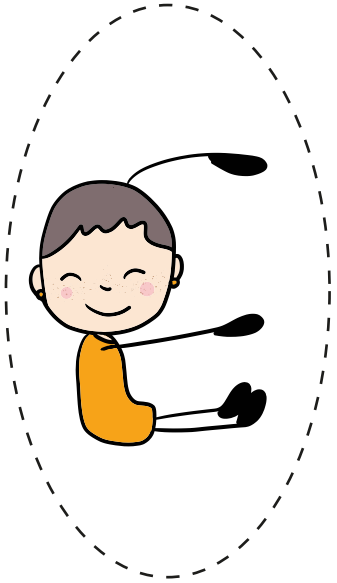

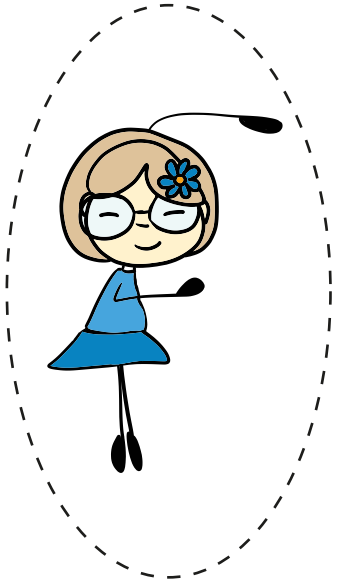

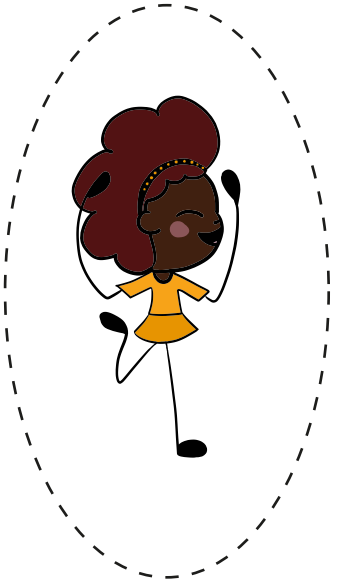

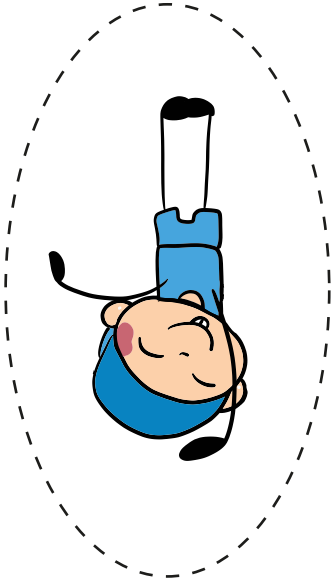

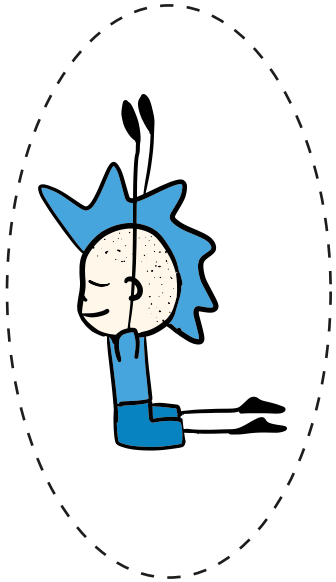
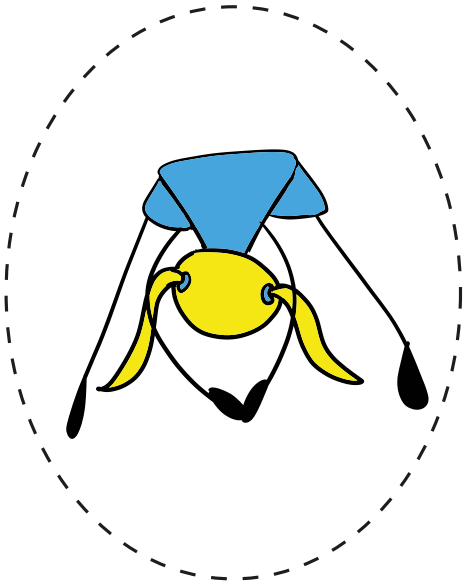
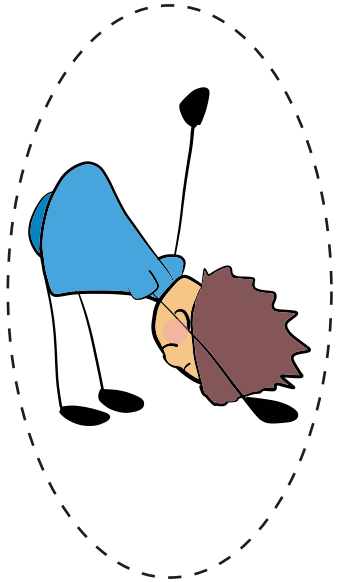
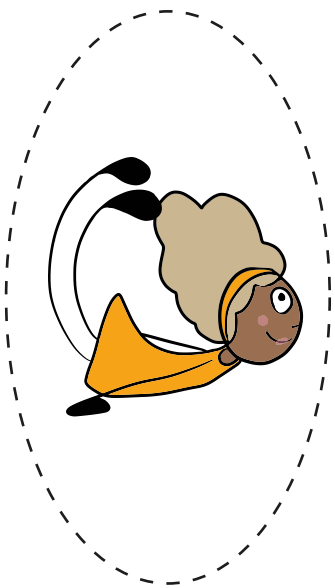
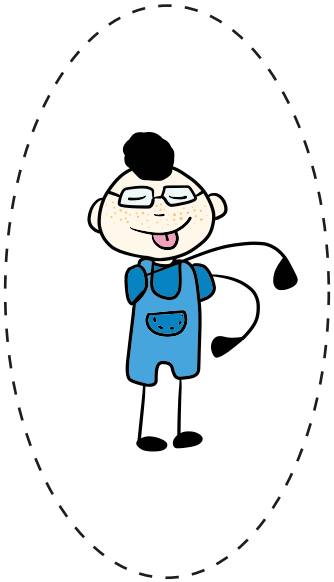
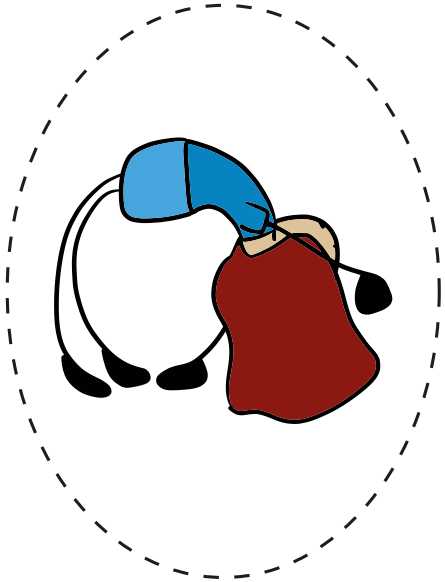

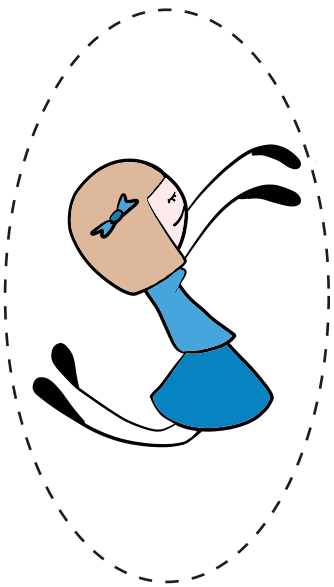
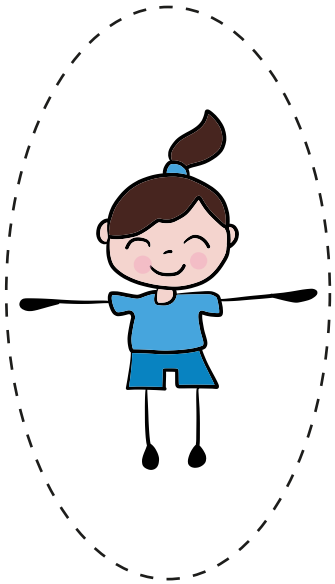

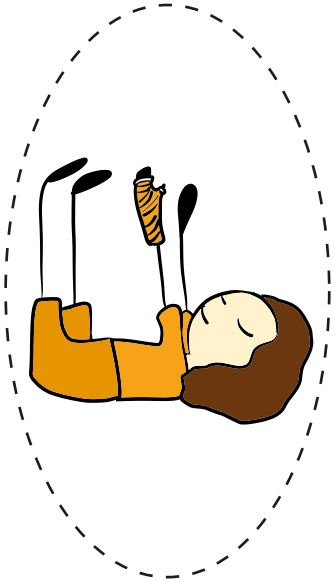

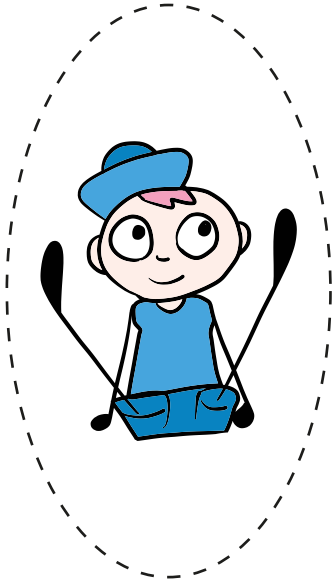

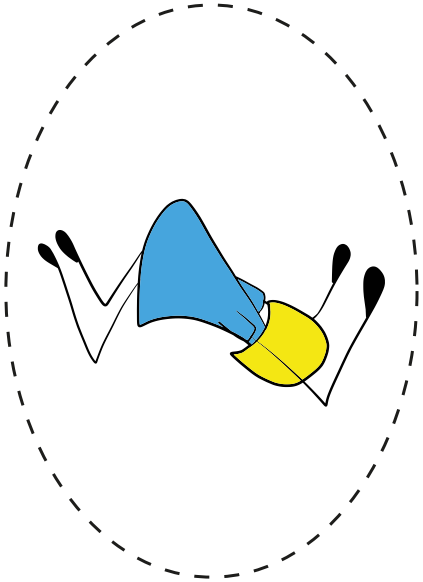

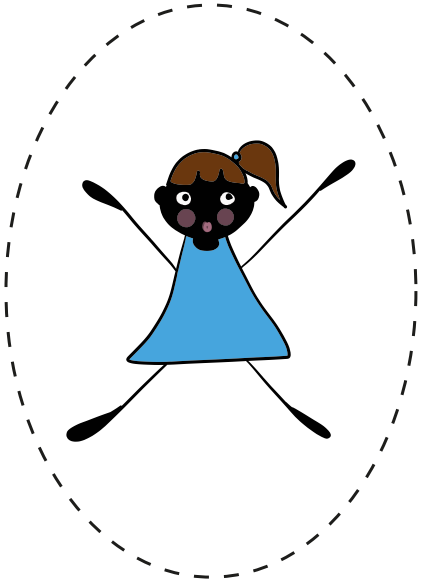

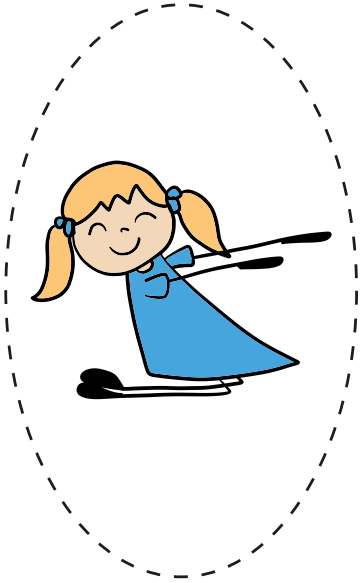

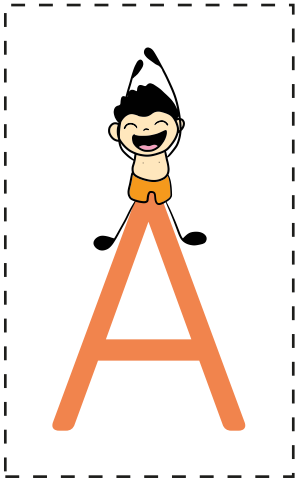
A

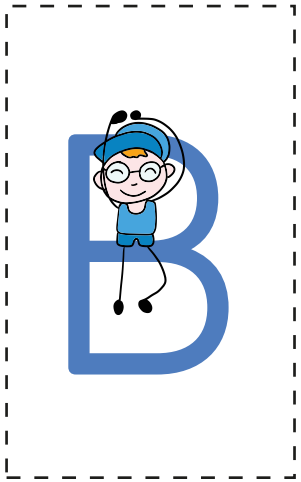
B

C

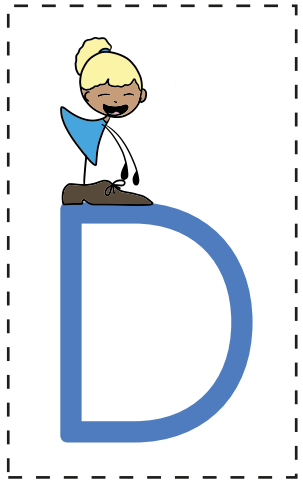
D

E

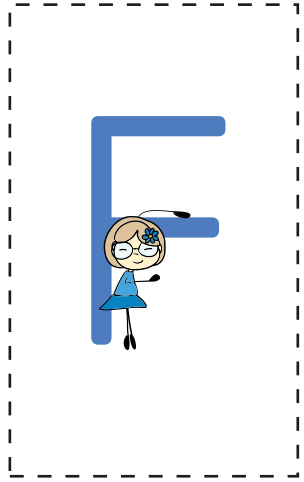
F

G

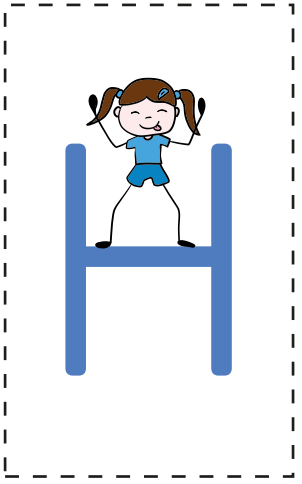
H

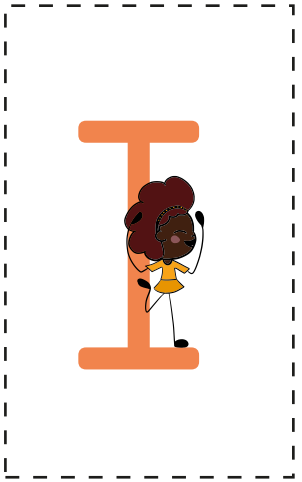
I

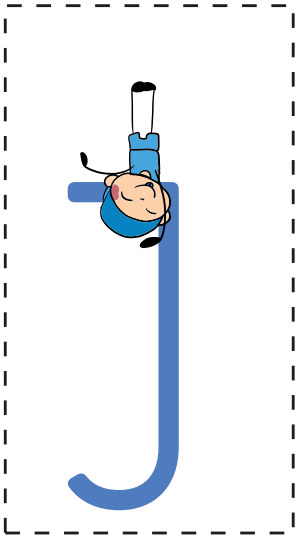
J

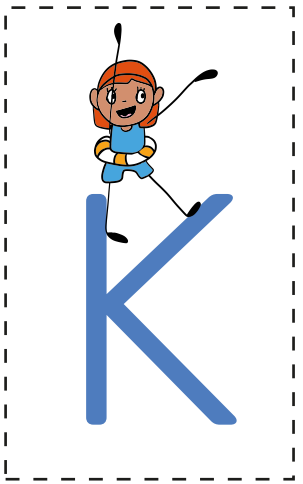
K

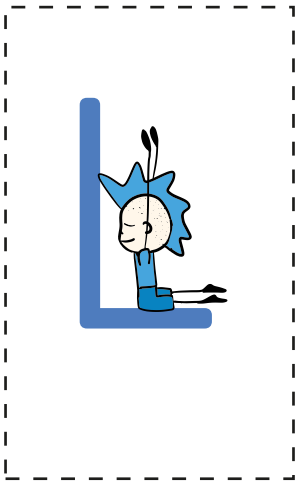
L

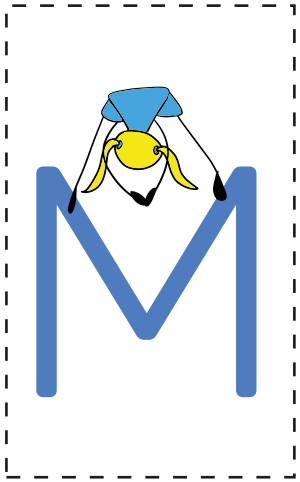
M

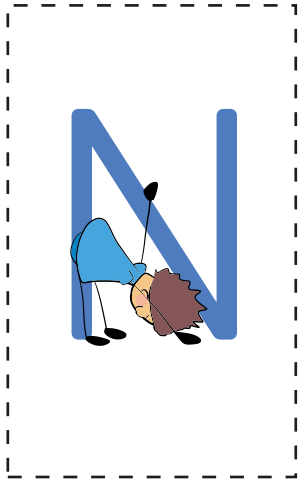
N

O

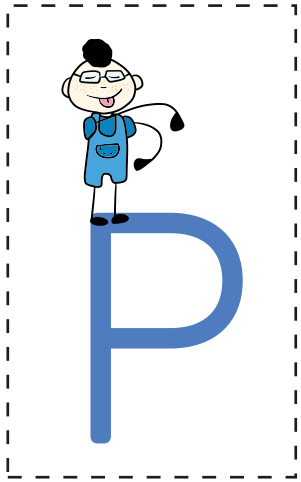
P

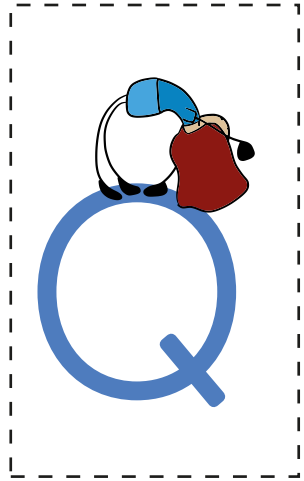
Q

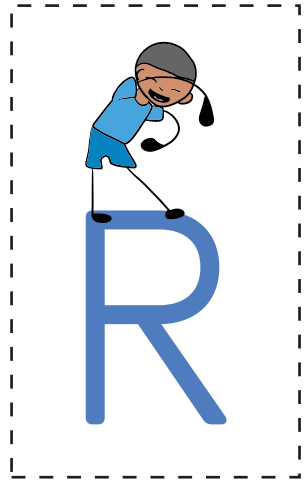
R

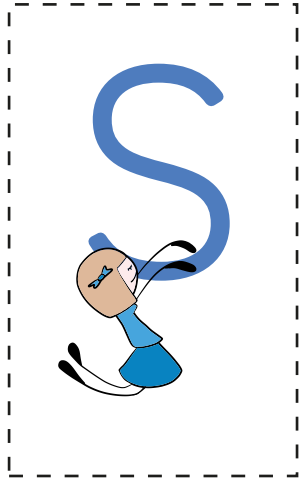
S

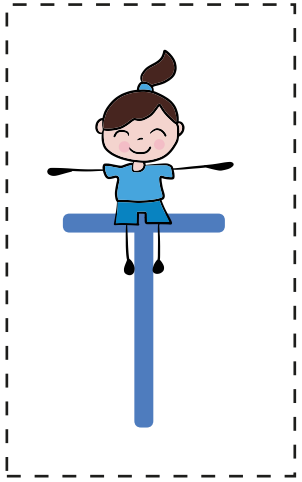
T

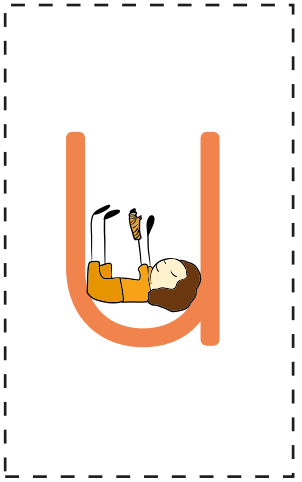
U

V

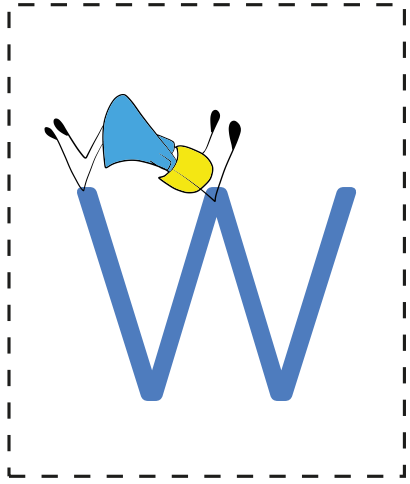
W

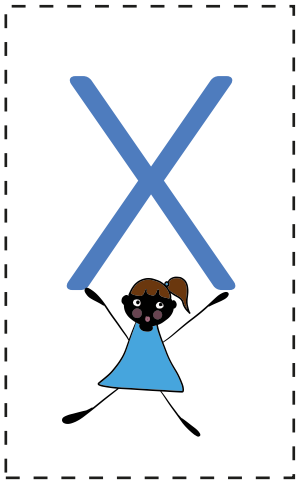

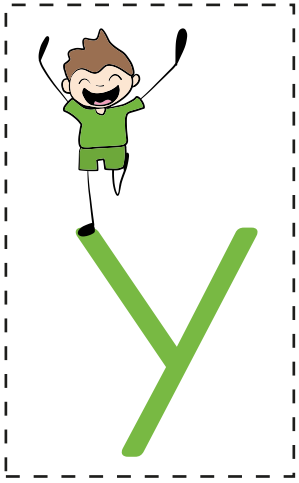

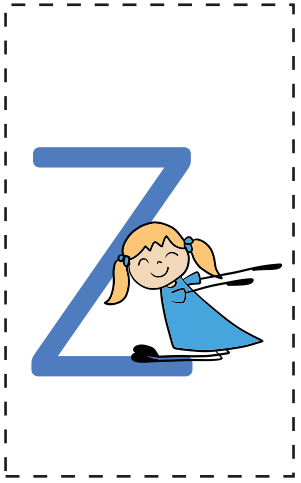

LOGISCH LEREN LEZEN Taalregels Les 2 tot en met 24

Les 2

Enkelvoud betekent 1 van .... iets.
Meervoud betekent 2 of meer van ..... iets.

Les 2

Een woord verandert als het van enkelvoud
naar meervoud gaat, of omgekeerd.

Les 4

Ik ken de namen van de 10 cijfers:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
nul	een	twee	drie	vier	vijf	zes	zeven	acht	negen

Les 4

Met cijfers schrijf ik getallen, aantallen, nummers,
hoeveel van iets (= hoeveelheden).

Les 6

Ik schrijf de eerste letter van voornamen en van
familienamen/achternamen altijd met een hoofdletter.
Zulke namen noem ik: eigennamen.

Les 7

Ik kan de plekken naast een letter noemen:

links f rechts

vóór f na

vóór f achter

Les 8

Ik spel de letters van een woord één voor één, van links naar rechts, met hun naam uit het alfabet.

Les 10

Een 'gewone zin' begint met een hoofdletter en eindigt met een punt.

Les 10

Een 'gewone vraagzin' begint met een hoofdletter en eindigt met een vraagteken.

Les 10

Een 'vraagwoordzin' begint met een vraagwoord en eindigt met een vraagteken.
De vraagwoorden zijn: Wie..? Wat..? Wanneer..? Waar..? Waarom..? Welk..? Welke..? Hoe/Hoezo..?
Kortweg: w-woorden of hoe.

Les 10

Ik schrijf altijd binnen kantlijnen.

Les 13

De letters a, e, i, o, u klinken in hun eentje luid.
Hun klank is gelijk aan hun alfabetnaam.
Daarom zijn het klinkers.
De y is ook een klinker als die klinkt als de i.

Alle andere letters zijn medeklinkers.
De y is medeklinker als die klinkt als de j.

Les 15

Ik lees teksten horizontaal, van links naar rechts.
Dat is de leesrichting.

Les 17

De alfabetklank van een klinker wordt ook genoemd:
de **lange klank** van een klinker.

Les 18

Ik hoor het verschil tussen een lange klank en een **korte klank** van klinkers:

a	**ah**
o	**oh**
u	**uh**
i	**ih**
y=i	**ih**
e	**eh / uh**

Les 19

Alleen de klinkers hebben lange of korte klanken.

Les 21

Dubbele klinkers hebben precies dezelfde klank als de alfabetklank van de enkele klinkers: dezelfde lange klank.

Les 21

Ik moet de klank van de dubbele klinker dus niet langer aanhouden, niet langer rekken, dan die van de enkele klinker!

Les 21

Meerletterklinkers zijn lange klanken, net als de enkele en de dubbele klinkers,

Les 24

Ik noem een woord met 1 klinkerdeel:
woord met 1 woorddeel, of
woord met 1 lettergreep, of
eendelig woord.

Les 24

Ik noem een woord met meer dan 1 woorddeel/lettergreep een **meerdelig woord**.

Les 24

Ik hoor telkens twee lange klanken in **ea, eo, ia, io, iu, ua, uo**.
Ik hoor daarom 2 woorddelen.

Les 24

Ik ken het verschil in uitspraak en spelling tussen:

oe	eo
au	ua
ou	uo
ui	iu
ai	ia
oi	io

LOGISCH LEREN LEZEN, deel 1 Wat steeds weer te doen?
(met ingang van Les ...)

1. Je eigen lesverslag (eigen tekst, tekeningen, knipsels...) maken en in je ringmap voegen. (Les 1)
2. Eén keer per dag het alfabet hardop opzeggen, terwijl je de letters aanwijst. (Les 1)
3. Eén keer per dag alle groene taalregels hardop herhalen. (Les 2)
4. Bedenk of een woord een enkelvoud of een meervoud is, of geen van beide. (Les 2)
5. Waar is links, waar is rechts (van iets) van mij uit gezien? (Les 3)
6. De pagina's van de verslagmap lesgewijs nummeren. (Les 3)
7. Eén keer per dag de namen van de cijfers hardop opnoemen, terwijl je de cijfers aanwijst en de cijfers schrijven. (Les 4)
8. De cijfers van getallen/aantallen/nummers opnoemen, één voor één van links naar rechts. (Les 5)
9. De letters van het alfabet (met ronde vormen) zelf met de hand gaan schrijven. (Les 6)
10. Oefenen met hardop de plaats van een letter aan te duiden: vóór/links van of achter/na/rechts van een andere letter. (Les 7)
11. Oefenen met woorden te spellen door de namen van de letters van een woord één voor één van links naar rechts op te noemen. (Les 8)
12. Oefenen met losse letters op enkel gevoel te herkennen en juist op de 'grondlijn' te leggen. (Les 9)
14. Spel-spelletjes spelen. (Les 11)
15. Oefenen welke letters in woorden klinkers zijn, welke medeklinkers zijn. (Les 13)
16. Enkele klinkers in groepjes dicteren aan jezelf en anderen + het resultaat beoordelen. (Les 15)
17. Het schrijven van het vraagteken en uitroepteken oefenen. (Les 16)
18. Oefenen met iets is horizontaal/verticaal, iets ligt/staat, ik leg/zet. En voorbeeld(vraag)zinnen daarmee maken. (Les 16)
19. Beoordelen of klinkerklanken in woorden 'lange' of 'korte' klanken zijn. (Les 18)
20. Lange woorden, dus met veel letters, en korte woorden bedenken, laten opschrijven, en daarin de klinkers met korte (k) of lange klank (l) aanduiden. (Les 20)
21. Eén keer per dag het LLL klinkeroverzicht hardop en spellend lezen. Meerletterklinkers dicteren aan jezelf en anderen. (Les 22)
22. Altijd de schrijfwijze vragen van woorden die je nog niet kent. (Les 22)
23. Praat Algemeen Nederlands in de klas. (Les 23)
24. Via 'klinkereilandjes', woorddelen zien en laten horen. (Les 24)

a b c d e f g

h i j k l m n o p

q r s t

u ʊ ɯ

x y z

ɑ B C D E F G

H I J K L m n O P

Q R S T

U Ʊ Ɯ

X Y Z

ABC – wals

Logisch Leren Lezen
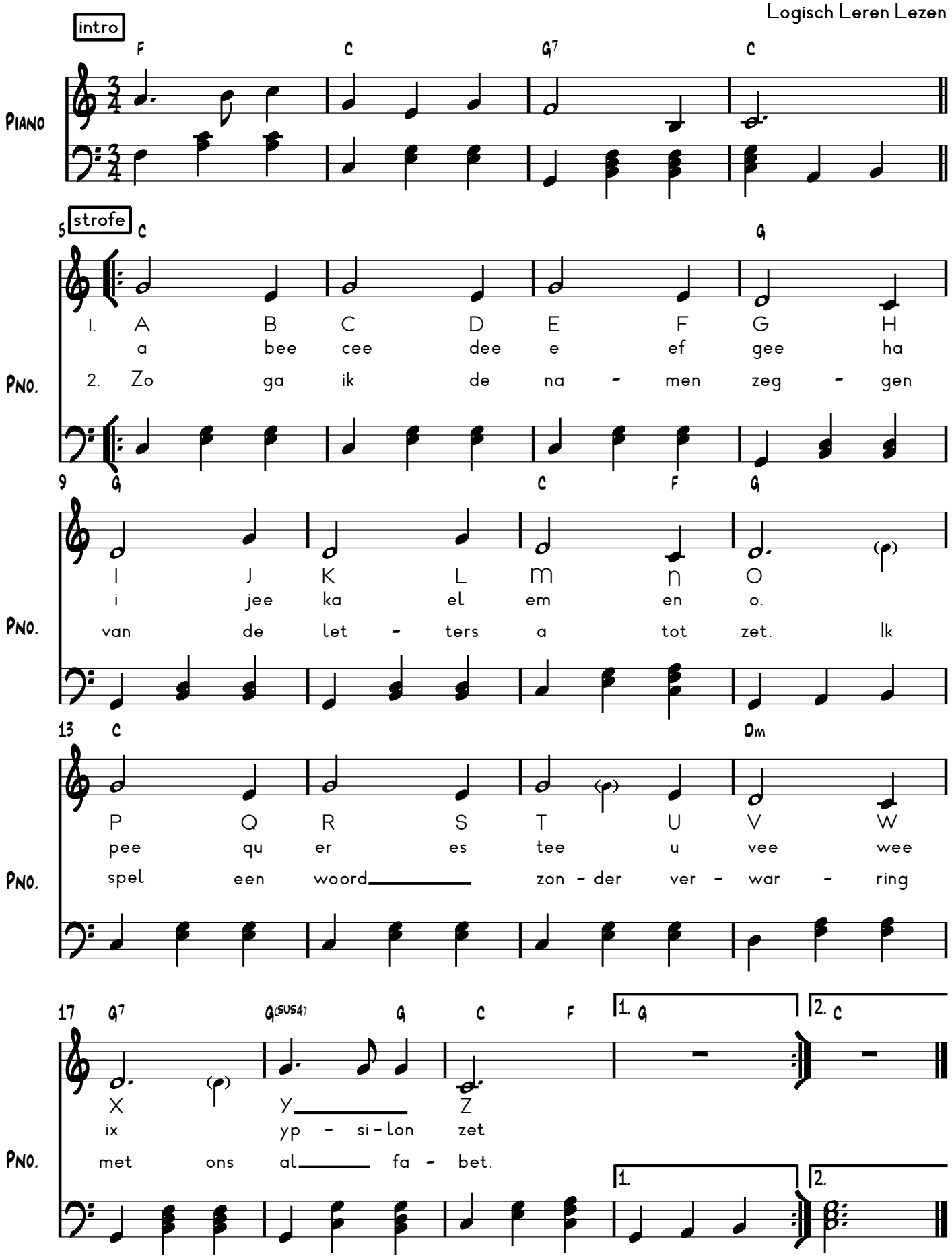
Letters uit andere talen (bij Les 9)

het Griekse alfabet

het Russische alfabet

Chinese karakters (geen letters maar hele woorden)

het Arabische alfabet

letters uit Thailand

letters uit Georgië

SPELSPELLETJES Les 11 t/m 24

Hieronder lees je een paar suggesties, maar nog beter is het als je ze zelf verzint.

Ga je jouw spelletje doorgeven aan info@logischlerenlezen.be om op deze plaats te zetten?
Dat zou super zijn!!

En als je dat leuk vindt, zetten we ook erbij wie dat spelletje verzonnen heeft/hebben en op welke basisschool die auteur(s) zit(ten).

1. Om de beurt in een kring(etje) de volgende letter van het alfabet zeggen. Na een vergissing roepen de anderen: "Bijna goed" en de juiste letter.

2. Idem, terwijl je de vorige letter herhaalt.

3. Idem, terwijl je jouw letter pakt uit de letters die midden in de kring liggen. Als de letters 'op' zijn, toont men om de beurt (een van) zijn letters en moet de groep de naam ervan roepen.

4. Op de plaats staand (of stappend), met het linkerbeen beginnend, noemt men alle letters van het alfabet.

5. Op de plaats staand (of stappend), met het rechterbeen beginnend, noemt men elke 2e letter niet (dus een stille stap), maar de daarna volgende letter weer wel.

6. Geef op een (deel van een) pagina uit een krant/tijdschrift/reclameblad enz. alle woorden met twee letters eenzelfde kleur. Laat die woorden voorlezen en maak een zin met zo'n woord.
Doe dat ook met woorden van 3, 4, ... letters.

7. Geef op een pagina uit een krant/tijdschrift/reclameblad enz. alle woorden met een bepaalde letter aan het begin/het eind/ er ergens in een bepaalde kleur. Laat die woorden voorlezen en maak een zin met zo'n woord.

8. ????

De klank van de medeklinker valt niet te roepen (bij Les 13):

de bee	Je lippen in tussenin-persstand (m b p: bij de p hard persen, bij de m niet persen)
de cee	Een sisje, de s-klank, of zoals bij de k.
de dee	Je adem inhouden en wat geduw met je tong in de buurt van je boventanden.
de ef	Een beetje raar blazen met je boventanden bij je onderlip.
de gee	Je schraapt je keel. Als je dat lang doet krijg je keelpijn, maar herrie maken lukt niet zo.
de ha	Een zuchtje.
de jee	Als je hard drukt om die letter te maken, krijg je een rood hoofd, geen geluid.
de ka	Net zoiets als bij de j, maar meer druk op je keel.
de el	Je tong bij je boventanden, lippen van elkaar.
de em	Net als bij de b je lippen op elkaar en dat 'lekker lekker'-geluidje maken. Valt niet te roepen of te zingen. Hooguit te neuriën.
de en	Lippen van elkaar, je kan je tanden laten zien. Alleen neuriebaar.
de pee	Zoals de b, maar nu je lippen hard op elkaar persen.
de qu	Dezelfde klank als bij de k!

Ja, wen er maar vast aan. Verschillende letters kunnen dezelfde klank hebben! Bijvoorbeeld: de k-klank kan op 3 manieren geschreven worden: met de k, de c en met de q.

de er — Een roffel met je tongpunt bijna bij je boventanden, dus voorin je mond. Of achterin in keel je huig (bijna) laten bibberen.

de es — Weer zo'n sis-klank, sssss, net als bij de c.

de tee — Lijkt op de d, maar wel vinniger duwen met je tong tegen je boventanden.

de vee — Weer een geblaas als bij de f, maar dan zachter.

de wee — Net als bij de f en de v doe je je ondertanden tegen je bovenlip, maar helemaal zonder geblaas.

de ix — De klank van eerst de k en dan de s.

de ypsilon
y-grec — De y is medeklinker als hij klinkt als de j, weet je nog?
Bijvoorbeeld: Yoeri, Yael, yoghurt, yoga.

de zet — De klank lijkt op die van de s, maar is zachter, geen gesis maar gezoem, zzzzz.

Diverse schrijfwijzen voor een medeklinkerklank (Les 19 en 20)

j	e	k	o	f	s	c	h	i	p	t	a	x	i
i		c		v	c	k			b	d		'ks'	
y		q			z					th			
"zj"					t								
ë					sch								

j	je, aai(en), yoga, journaal, Italië
k	kool, cobra, Qatar
f	afval
s	sein, cijfer, zijn, station
p	web, mep
t	kant, hand, thee
x	ex, ekster

ch = "g"	ach(t)	ch = "sj"	chocola
chr = "kr" of "gr"	chrysant		
sch = "sg"	schoon		
schr = "sjr" of "sr"	schrik		
..(i)sch = "(ie)s"	fantastisch	..(i)sche = "(ie)se"	fantastische

het LLL klinkeroverzicht

klinkers		meerletterklinkers	
enkele	dubbele		
a	aa	aai	auw . . . au
o	oo	ooi	ouw . . . ou
		oei	oe
u	uu	ui	uw
e	ee	ei	eeuw eu
i	ie	ij	ieuw
y			

. . . puntjes betekenen:
hebben dezelfde klank.

Ik lees van links naar rechts.
Ik ga iedere klinker lezen en daarna de klank spellen.

Dubbele klinkers hebben precies dezelfde klank als de alfabetklank van de enkele klinkers: dezelfde lange klank.

Ik moet de klank van de dubbele klinker dus niet langer aanhouden, niet langer rekken, dan die van de enkele klinker!

Meerletterklinkers zijn, net als de enkele en dubbele klinkers, lange klanken.